

การมีส่วนร่วมของประชาชนกับประสิทธิผลในการจัดการขยะมูลฝอย

กรณีศึกษา : เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร¹

PUBLIC PARTICIPATION AND EFFECTIVENESS IN SOLID WASTE

MANAGEMENT CASE STUDY : CHATUCHAK DISTRICT, BANGKOK

ดอกฟ้า ศรีรักษา²

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน โดยค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงพรรณนา เพื่ออธิบายลักษณะของข้อมูลด้วยค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน การทดสอบสมมติฐานจะใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ โดยวิธี Enter

ผลการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ เกี่ยวกับการช่วยเหลือแลรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อมให้สะอาดเรียบร้อย รongลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ เกี่ยวกับการช่วยสอดส่องและให้แนะนำ หากพบการจัดการขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกวิธี ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เกี่ยวกับการสนับสนุนให้มีการติดตั้งจุดรองรับขยะอันตราย และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเพื่อใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีปัจจัยการมีส่วนร่วม 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของประชาชนกับประสิทธิผลในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร โดยรวม ประกอบด้วย 1) ด้านการลดการเกิดขยะ 2) ด้านการคัดแยกขยะ และ 3) ด้านการกำจัดขยะ

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนกับประสิทธิผลในการจัดการขยะมูลฝอย

กรณีศึกษา : เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

² นักศึกษาปริญญาโท โครงการทวีปริญญาโท หลักสูตรทวีปริญญาโททางรัฐประศาสนศาสตร์และบริหารธุรกิจ

คณะรัฐศาสตร์และคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Abstract

The objective of this independent research is to study the factors of public participation that affect the effectiveness of solid waste management. In Chatuchak District, Bangkok is quantitative research, using questionnaires to gather data from a sample of 400 people. Statistics used in data analysis are descriptive statistics to characterize data with basic statistics, including frequency, percentage, mean and standard deviation, and inferential statistics. Hypothesis testing uses multiple regression analysis statistics. With the Enter method.

Findings Public participation and effectiveness in solid waste management In Chatuchak District, Bangkok, found that: the overall level was moderate, with the highest average being participation in receiving benefits related to helping to maintain a clean environment, followed by participation in actions related to monitoring and recommendation. If improper solid waste management is found. Participation in decision making Regarding the support of the installation of hazardous waste support points, and the aspect with the lowest average is participation in evaluation. Participation in providing information for use in performance evaluation of solid waste management There was a positive correlation with statistical significance of 0.05 when considered on a case-by-case basis, it was found that there were 3 factors of participation: 1) participation in decision-making; 2) participation in receiving benefits and 3) participation in evaluation. There is a relationship between public participation and the effectiveness of solid waste management. In Chatuchak, Bangkok as a whole, it consists of 1) waste reduction, 2) waste separation, and 3) waste disposal.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันปัญหาขยะมูลฝอย กำลังเป็นปัญหาที่ยิ่งจะเพิ่มความรุนแรงมากขึ้นตามจำนวนของประชากรที่มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น เนื่องจากการดำเนินชีวิตด้วยการเพิ่มความสะดวก สบาย ทำให้ปริมาณขยะจากบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ห่อหุ้มสินค้าบริโภคจำนวนมาก จึงมีขยะมูลฝอยที่เหลือตกค้างเพื่อรอการกำจัด ซึ่งขยะที่เกิดขึ้นนั้นมาจากอาคารบ้านเรือน สถานประกอบการ วัด มัสยิด รัฐวิสาหกิจและเอกชน โรงพยาบาล โรงเรียน มหาวิทยาลัย อาคารสำนักงานของรัฐ สถานีบริการน้ำมัน สถานที่ท่องเที่ยว ร้านสะดวกซื้อ ห้างสรรพสินค้า ภัตตาคาร ร้านอาหาร ตลาด อพาร์ทเมนท์ คอนโดมิเนียมแฟลต โรงแรม ชุมชน หมู่บ้านจัดสรร สวนสาธารณะและที่สาธารณะ หรือแม้แต่สำนักงานของโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ เป็นต้น ยกเว้นขยะจากโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งมีทั้งขยะอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายและไม่อันตราย จะถูกแยกกำจัดโดยเอกชนตาม พรบ. โรงงาน พ.ศ. 2535

กรุงเทพมหานคร เป็นเมืองที่มีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นต่อวันมากที่สุดของประเทศไทย โดยเฉพาะพื้นที่เขตจตุจักร เป็นเขตที่มีปริมาณขยะมูลฝอยมากที่สุดในทุก ๆ ปี นับตั้งแต่ปี 2554 เป็นต้นมา

ในปี 2565 เขตจตุจักร มีปริมาณขยะ 111,870.62 ตันเฉลี่ย 306.49 ตัน/วัน ปริมาณขยะมูลฝอยที่มหาศาลนี้ หากไม่มีการกำจัดขยะให้ถูกต้องและเหมาะสม หรือการจัดการขยะมูลฝอยที่ไร้ประสิทธิภาพ ขยะเหล่านี้ ก็เน่าเหม็น น้ำเน่าเสีย ทำให้เป็นมลพิษทางอากาศและปัญหาความสกปรกตามมา เพราะยิ่งนานเข้าก็จะส่งผล ต่อปัญหาสุขภาพและสิ่งแวดล้อมแน่นอน ซึ่งปัญหาขยะมูลฝอยไม่ได้เป็นเพียงปัญหาทางด้านสุขภาพและ สิ่งแวดล้อมเท่านั้น แต่ยังเป็นปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและสาธารณสุขในระยะยาวอีกด้วย นับหลายสิบปีที่ หน่วยงานต่าง ๆ พยายามช่วยกันแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นจากขยะมูลฝอย แต่คนส่วนใหญ่ก็ละเลยไม่สนใจถึง ผลกระทบที่ตามมา บางที่อาจเกิดปัญหาขยะมูลฝอยที่มากเกินไป ทำให้สุขภาพของประชาชนในบริเวณนั้น เป็นโรคเกี่ยวกับทางเดินหายใจ โรคจากการติดเชื้อ โรคมะเร็ง

การจัดการขยะมูลฝอยจึงต้องอาศัยการสร้างระบบการจัดการและถ่ายทอดองค์ความรู้ต่อประชาชน ให้มีความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของการลดปริมาณขยะมูลฝอย ด้วยการให้ผู้ทิ้งขยะคัดแยก ขยะก่อนทิ้ง ขยะส่วนหนึ่งที่คัดแยกจะเป็นขยะที่มีมูลค่าก็จะนำไป reuse หรือ recycle เพื่อใช้ประโยชน์ ขยะส่วนหนึ่งนำไปทำเป็นปุ๋ยหมักได้ ก็จะทำให้มีขยะที่จะทิ้งน้อยลง การคัดแยกขยะดังกล่าวจำเป็นต้องให้ ประชาชนผู้ทิ้งขยะยอมรับวิธีการคัดแยกและยอมปฏิบัติตาม โดยการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคัดแยก ขยะก่อนทิ้งนั่นเอง ซึ่งการรักษาความสะอาดในพื้นที่ต่าง ๆ ส่งผลให้เกิดค่าใช้จ่ายมากมายจากการจ้าง พนักงานกวาด ทำความสะอาด และเก็บขยะที่ล้นถังตามที่วางเปล่า ต้องใช้รถกวาด คุ้ยฝุ่น ใช้พนักงาน เก็บขยะ ใช้เรือเก็บกวาด ทำความสะอาดในแม่น้ำเจ้าพระยา และในคลองต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก หากทุกคน ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวและทิ้งขยะลงถังหรือใส่ถุงทิ้งในจุดที่กำหนดก็จะไม่มีปัญหาดังกล่าว สาเหตุที่ ปริมาณขยะมากขึ้นและค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้น ส่วนหนึ่งมาจากขยะที่ทิ้งรวม ไม่ได้แยกขยะที่ต้นทาง ขยะทุกอย่าง ถูกทิ้งลงถังขยะ ทำให้ต้องเก็บขยะทั้งหมด ขนย้ายขยะไปรวมที่ศูนย์กำจัด ทำให้เกิดค่าใช้จ่ายการขนส่งจาก สถานที่ต่างๆ ไปยังศูนย์กำจัดสูง ขยะมูลฝอยที่ศูนย์กำจัดขยะปริมาณมาก ทำให้จำนวนเที่ยวขนไปกำจัดที่ บ่อฝังกลบจำนวนมากด้วย

จากสาเหตุและปัญหาขยะมูลฝอยดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม ของประชาชนกับประสิทธิผลในการจัดการขยะมูลฝอย ในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร เพื่อสะท้อนให้ เห็นถึงความต้องการของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย อันจะเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญให้กับ สำนักงานเขตจตุจักรได้และนำไปใช้ประโยชน์ในกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ เพื่อให้เกิดผลอย่างเป็น รูปธรรม มีความต่อเนื่อง ยั่งยืน และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ด้วย

คำถามในการวิจัย

ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งผลต่อประสิทธิผล ในการจัดการขยะมูลฝอย ในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร หรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

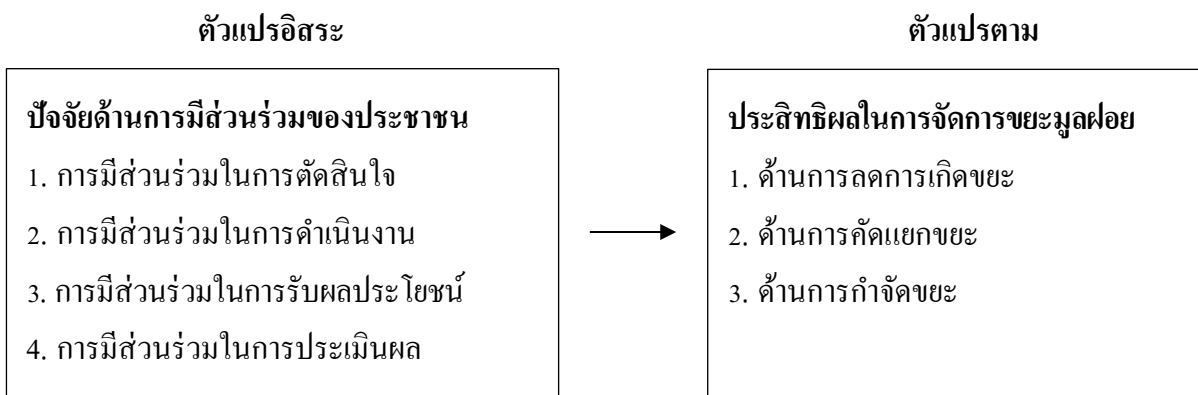
เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการจัดการขยะมูลฝอย
ในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

การศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนกับประสิทธิผลในการจัดการขยะมูลฝอย กรณีศึกษา :
เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
โดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิด และ ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
2. แนวคิด และ ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย
3. แนวคิด และ ทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผล
4. ข้อมูลทั่วไปของเขตจตุจักร
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนกับประสิทธิผลในการจัดการขยะมูลฝอย กรณีศึกษา :
เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร มีวิธีการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ ประชากรในพื้นที่เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งหมด 153,792 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในพื้นที่เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการคำนวณของ Taro Yamane, 1973 ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ด้วยค่าความคลาดเคลื่อน 0.05 เมื่อแทนค่าในสูตรของ Taro Yamane แล้วได้กลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 398 คน ปัดเป็น 400 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษามีตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังนี้

2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

- (1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
- (2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ
- (3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์
- (4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ ประสิทธิภาพในการจัดการขยะมูลฝอย ประกอบด้วย

- (1) ด้านการลดการเกิดขยะ
- (2) ด้านการคัดแยกขยะ
- (3) ด้านการกำจัดขยะ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าจากเอกสาร ทบทวนแนวความคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัย และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง นำมาสู่การสร้างกรอบแนวคิด และสร้างแบบสอบถามให้เหมาะสมกับการศึกษาในครั้งนี้ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ทั้งนี้แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ซึ่งเป็นคำถามปลายปิด ให้ผู้ตอบเลือกเพียงคำตอบเดียว จำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามที่แสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน จำนวน 20 ข้อ

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการจัดการขยะมูลฝอย โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน จำนวน 20 ข้อ

โดยแบบสอบถามส่วนที่ 2 แต่ละข้อคำถาม ได้ออกแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามรูปแบบของ Likert's Scale และส่วนที่ 3 แต่ละข้อคำถาม ได้ออกแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ (Rating Scale)

4. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

4.1 ความถูกต้องเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) เป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แนวคิด สำนวนภาษา และการใช้ข้อความที่ถูกต้องเหมาะสม ผู้วิจัยได้ทำการปรึกษาและสอบถามความคิดเห็นจากอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับคำถามแต่ละข้อ หลังจากนั้นจึงทำการแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำ

ของอาจารย์ที่ปรึกษาให้เหมาะสม และนำแบบสอบถามไปทำการตรวจสอบ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และใช้โปรแกรมช่วยการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Consistency) เพื่อวิเคราะห์หาความเที่ยงตรง (Validity) ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 46 ข้อ ก่อนนำไปทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือกับกลุ่มทดสอบ

4.2 ความน่าเชื่อถือได้ (Reliability) หลังจากปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนั้น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ (Pilot test) กับกลุ่มทดสอบจำนวน 30 คน โดยใช้เทคนิคการวัดความสอดคล้องของแบบสอบถาม (Internal Consistency Method) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha ซึ่งจะยอมรับการทดสอบเมื่อมีค่า Alpha มากกว่าหรือเท่ากับ 0.7 (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2557) เพื่อสามารถสื่อสารให้ผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้นำแบบสอบถามมาคำนวณหาค่าความน่าเชื่อถือด้วยวิธีการดังกล่าวได้ค่าดังนี้

ตารางแสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน

ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน	Cronbach's Alpha	N of Items
1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	0.869	5
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	0.942	5
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	0.826	5
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	0.962	5

ตารางแสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านประสิทธิผลในการจัดการขยะมูลฝอย

ประสิทธิผลในการจัดการขยะ	Cronbach's Alpha	N of Items
1. ด้านการลดการเกิดขยะ	0.840	8
2. ด้านการคัดแยกขยะ	0.839	5
3. ด้านการกำจัดขยะ	0.850	7

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

5.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพหรือมีความสมบูรณ์แล้ว ทั้งแบบสอบถามออนไลน์ (Google Form) และแบบสอบถามที่จัดพิมพ์เป็นกระดาษ (Paper) เพื่อความสะดวกของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยทำการแจก จำนวน 400 คน

5.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้มาจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลจากเว็บไซต์ และข้อมูลจากสำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร

6. การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบและมีการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกชุดเป็นที่เรียบร้อยแล้ว มาลงรหัสข้อมูลให้เป็นตัวเลขทั้งหมดและทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS (Statistics Package for Social Sciences) เพื่อหาค่าสถิติและวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถามส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถามส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ได้แก่

(6.2.1) ค่าเฉลี่ย (Mean) ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ดังนั้น การแปลผลในช่วงคะแนนต่าง ๆ ซึ่งสามารถแปลระดับของปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ได้ดังนี้

ตารางช่วงคะแนนเฉลี่ยของปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	ระดับปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน
4.21 - 5.00	อยู่ในระดับมากที่สุด
3.41 - 4.20	อยู่ในระดับมาก
2.61 - 3.40	อยู่ในระดับปานกลาง
1.81 - 2.60	อยู่ในระดับน้อย

(6.2.2) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

6.3 การวิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถามส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลในการจัดการขยะมูลฝอย ได้แก่

(6.3.1) ค่าเฉลี่ย (Mean) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ปฏิบัติเป็นประจำ ทุกครั้ง ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และไม่เคยปฏิบัติเลย ดังนั้น การแปลผล ในช่วงคะแนนต่าง ๆ ซึ่งสามารถแปลระดับประสิทธิผลในการจัดการขยะมูลฝอย ได้ดังนี้

ตารางช่วงคะแนนเฉลี่ยของประสิทธิผลในการจัดการขยะมูลฝอย

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	ระดับประสิทธิผลในการจัดการขยะมูลฝอย
2.35 - 3.00	อยู่ในระดับสูง
1.68 - 2.34	อยู่ในระดับปานกลาง
1.00 - 1.67	อยู่ในระดับต่ำ

(6.3.2) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการศึกษา

ผลการศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนกับประสิทธิผลในการจัดการขยะมูลฝอย
กรณีศึกษา : เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร สรุปผลการศึกษา ได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 56.50 มีอายุตั้งแต่ 30-39 ปี ร้อยละ 16.50 และ 50-59 ปี ร้อยละ 16.50 สถานภาพสมรสคู่ ร้อยละ 46.80 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 46.00 อาชีพเป็นลูกจ้าง/พนักงานบริษัท ร้อยละ 36.00 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ 15,001-20,000 บาท ร้อยละ 27.80

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.24 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.15 และสุดท้าย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.11 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถอธิบายได้ดังนี้

(1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.15 เรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สนับสนุนให้มีการติดตั้งจุดรองรับขยะอันตราย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลและเสนอความคิดเห็นเพื่อนำไปสู่การจัดการขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.13 มีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจพิจารณาแนวทางและวิธีการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.98 ร่วมกับสำนักงานเขตจตุจักรเพื่อค้นหาปัญหาขยะมูลฝอยและสืบค้นหาสาเหตุของปัญหาขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.97 และมีส่วนร่วมในการพิจารณาหาหรือสภาพปัญหาขยะมูลฝอยและจัดลำดับความสำคัญของปัญหาขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.95

(2) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.24 เรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ช่วยสอดส่องและให้แนะนำ หากพบการจัดการขยะมูลฝอย ที่ไม่ถูกวิธี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.44 ให้ความร่วมมือและเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย และมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาขยะมูลฝอย และการประเมินผลในกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.26 มีส่วนร่วมในการสนับสนุนและส่งเสริมในการจัดการขยะมูลฝอย ให้เมืองสะอาดน่าอยู่ เช่น สนับสนุนงบประมาณ วัสดุหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ และแรงงานในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตจตุจักร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20 และร่วมกิจกรรมการฝึกอบรมในการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.02

(3) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 เรียงลำดับจาก

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ช่วยดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมให้สะอาดเรียบร้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 การจัดการขยะมูลฝอยที่ถูกวิธีส่งผลให้มีสุขภาพอนามัยที่ดีขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 มีส่วนช่วย “ลดโลกร้อนด้วยการจัดการขยะอาหาร” เช่น การดักข้าวให้พอกทาน ช่วยลดขยะจากเศษอาหาร เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 เกิดการประหยัดค่าใช้จ่ายจากการจัดการขยะมูลฝอย โดยการนำเอาสิ่งของกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ และจับจ่ายใช้สอยในปริมาณเท่าที่จำเป็น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 และมีรายได้จากการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะที่ขายได้ เช่น เศษเหล็ก กระดาษ ขวด เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.36

(4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.11 เรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเพื่อใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.22 ทราบผลการประเมินการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย และนำเอากระบวนการในการจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.13 มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล กิจกรรมหรือโครงการเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.08 มีส่วนร่วมกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.07 และมีส่วนร่วมประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานในการจัดการขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.06

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการจัดการขยะมูลฝอย ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าต่ำสุด คือ ด้านการกำจัดขยะ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.45 ด้านการคัดแยกขยะ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.14 และสุดท้ายคือ ด้านการลดการเกิดขยะ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.07 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถอธิบายได้ดังนี้

(1) ด้านการลดการเกิดขยะ พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.07 เรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ใช้ถุงผ้าหรือภาชนะแทนถุงพลาสติกในการเลือกซื้อสินค้า/จ่ายตลาด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.56 มีการลดการเกิดขยะจากที่ทำงาน โดยการส่งงานทางอีเมล และแก้ไขงาน/ข้อความ บนหน้าจอคอมพิวเตอร์/แท็บเล็ต/มือถือ เพื่อลดการใช้กระดาษ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.10 มีการนำเอาวัสดุประเภทไม้ ซ่อมแซมและนำกลับมาใช้ประโยชน์อีก หรือนำขยะประเภทขวดและโลหะกลับมาใช้ประโยชน์อีก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.07 ใช้ปิ่นโตหรือกล่องข้าว แทน กล่องโฟม, ใช้ขวดหรือแก้วน้ำเซรามิก/ขวดหรือแก้วน้ำสแตนเลส แทน แก้วน้ำพลาสติก/กระดาษ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.04 ให้ความร่วมมือกับสำนักงานเขตจตุจักร เป็นอย่างดีในการช่วยกันลดขยะ เช่น ทิ้งขยะตามเวลาที่ สำนักงานเขตกำหนดเพื่อลดปริมาณขยะตกค้าง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.98 แนะนำให้ผู้อื่นช่วยกันลดปริมาณการเกิดขยะ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.95 เลือกซื้อเลือกใช้สินค้า ที่ไม่ก่อให้เกิดขยะมากเกินไปจนจำเป็น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.94 และแนะนำสมาชิกในครอบครัวใช้สินค้าที่ก่อให้เกิดขยะน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.92

(2) ด้านการคัดแยกขยะ พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.14 เรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการคัดแยกขยะประเภทขยะมีพิษหรือขยะที่ปนเปื้อนเลือด เสมหะ อุจจาระ เช่น ผ้าอนามัยใช้แล้ว ผ้าอ้อมสำเร็จรูปเด็กใช้แล้ว โดยไม่ทิ้งลงในถังขยะทั่วไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.31 มีการคัดแยกขยะเศษอาหาร เพื่อทำเป็นปุ๋ยหมัก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.24 มีการคัดแยกขยะประเภทกระป๋องสี ขวดยาฆ่าหญ้า ยาฆ่าแมลง แบตเตอรี่ ถ่านไฟฉาย ออกจากขยะทั่วไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.06 มีการคัดแยกขยะเปียกและขยะแห้งออกจากกัน และมีการคัดแยกขยะที่ขายได้ เช่น กระดาษ ขวด แก้ว เศษเหล็ก ออกจากขยะทั่วไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.05

(3) ด้านการกำจัดขยะ พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.45 เรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ทิ้งขยะลงถังขยะทุกครั้ง 2.68 มีถังขยะเปียกลงในตู้บรรจุขยะและผูกปากถุงก่อนนำไปทิ้งลงถังขยะ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.62 ทิ้งเศษแก้ว โดยการห่อกระดาษแข็งก่อนทิ้งลงถังถึงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.53 ไม่ทิ้งขยะเปียกลงทางช่องทิ้งขยะของอาคารที่พัก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.47 ขยะที่ย่อยสลายได้ เช่น เศษผัก เศษเปลือกผลไม้ กำจัด โดยการทิ้งไว้บริเวณ โคลนต้นไม้แถวบ้านเพื่อปล่อยให้ย่อยสลายเอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.39 การทิ้งขยะเปียก จะต้องมีการขออนุญาตรับเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.34 และขยะที่เหลือจากการคัดแยก มีการนำไปทิ้งในถังขยะที่มีฝาปิดรอการกำจัดที่ถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.11

4. ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของประชาชนกับประสิทธิภาพในการจัดการขยะมูลฝอย ในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมจะเห็นว่า ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน มีปัจจัย 3 ด้าน ที่สามารถทำนายประสิทธิภาพในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 60.50 ($\text{Adjusted } R^2 = 0.605$) และมีค่า Sig. = 0.000 ซึ่งหมายความว่า มีค่า Sig. น้อยกว่า 0.05 ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดการขยะมูลฝอย ในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และมีค่า Sig. มากกว่า 0.05 ทั้งหมด 1 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ที่ไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดการขยะมูลฝอย ในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถอธิบายได้ดังนี้

(1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จากการวิเคราะห์ข้อมูลจะเห็นว่า ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่า P-Value = 0.001 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) นั่นคือ การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดการขยะมูลฝอย ในด้านการลดการเกิดขยะ ด้านการคัดแยกขยะ และด้านการกำจัดขยะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

(2) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ จากการวิเคราะห์ข้อมูลจะเห็นว่า ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่า P-Value = 0.953 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) นั่นคือ การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ไม่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการจัดการขยะมูลฝอย ในด้านการลดการเกิดขยะ ด้านการคัดแยกขยะ และด้านการกำจัดขยะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

(3) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ จากการวิเคราะห์ข้อมูลจะเห็นว่า ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่า P-Value = 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) นั่นคือ การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการจัดการขยะมูลฝอย ในด้านการลดการเกิดขยะ ด้านการคัดแยกขยะ และด้านการกำจัดขยะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

(4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล จากการวิเคราะห์ข้อมูลจะเห็นว่า ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่า P-Value = 0.001 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) นั่นคือ การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผล ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการจัดการขยะมูลฝอย ในด้านการลดการเกิดขยะ ด้านการคัดแยกขยะ และด้านการกำจัดขยะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์การมีส่วนร่วมของประชาชน ทุกด้าน โดยภาพรวมจะเห็นว่า มี 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพในการจัดการขยะมูลฝอย ในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ในภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณของปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการจัดการขยะมูลฝอย ในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 สามารถเรียงลำดับตัวแปรที่ส่งผลมากไปยังตัวแปรที่ส่งผลน้อย ได้ดังนี้

(1) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนมาตรฐาน ($Beta = 0.388$) หมายความว่า ถ้าปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้มีระดับประสิทธิภาพในการจัดการขยะมูลฝอย โดยรวมเพิ่มขึ้น 388 หน่วย โดยที่ตัวแปรอิสระอื่น ๆ มีค่าคงที่

(2) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนมาตรฐาน ($Beta = 0.230$) หมายความว่า ถ้าปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้มีระดับประสิทธิภาพในการจัดการขยะมูลฝอย โดยรวมเพิ่มขึ้น 230 หน่วย โดยที่ตัวแปรอิสระอื่น ๆ มีค่าคงที่

(3) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนมาตรฐาน ($Beta = 0.229$) หมายความว่า ถ้าปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้มีระดับประสิทธิผลในการจัดการขยะมูลฝอย โดยรวมเพิ่มขึ้น 229 หน่วย โดยที่ตัวแปรอิสระอื่น ๆ มีค่าคงที่

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

จากการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนกับประสิทธิผลในการจัดการขยะมูลฝอย กรณีศึกษา : เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ผู้ศึกษาขอเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา ไว้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ กรุงเทพมหานครหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการกำหนดนโยบายส่งเสริมมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชน เช่น กำหนดระบบมาตรฐานและให้ความรู้แก่ประชาชนในเขตจตุจักร จัดให้มีโครงการรณรงค์ประชาสัมพันธ์หรือโครงการตลาดนัดขยะ เป็นต้น เพื่อให้ประชาชนตระหนักและรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของโครงการ ควรมีการกำหนดกฎระเบียบ และปลูกฝังค่านิยมในการคัดแยกขยะ โดยเริ่มจากตัวเรา เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการขยะมูลฝอยอย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

จากความคิดเห็นของประชาชนในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า ควรจัดให้มีถังขยะตามริมถนนให้มากขึ้น ดังนั้น สำนักงานเขตจตุจักรควรจัดสรรงบประมาณเพื่อการจัดซื้อถังใส่ขยะ และจัดหาสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่เหมาะสม รวมไปถึงการจัดระเบียบพื้นที่หรือจุดวางถังขยะ เพื่อให้เกิดความสะดวกต่อการรวบรวมและการคัดแยกขยะในชุมชนต่าง ๆ และควรมีการสร้างแรงจูงใจให้กับประชาชนในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ในการคัดแยกขยะ

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

3.1 ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพถึงกระบวนการของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า แต่ละกระบวนการมีความสำคัญอย่างไร เพื่อเป็นการส่งเสริม สนับสนุน เป็นทางในการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกขั้นตอนให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริง รวมทั้งการสร้างแรงจูงใจหรือการกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนมากขึ้น

3.2 ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพในเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์กับหัวหน้าชุมชน ประชาชน และหน่วยงานราชการ

3.3 ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่นๆ ในเชิงผสมผสานทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ที่อาจส่งผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะของประชาชน เช่น จิตสำนึกสาธารณะ การรับรู้ความสะดวกในการจัดการขยะ การสนับสนุนจากภาครัฐ การเป็นแบบอย่างที่ดีของคนในครอบครัว การขัดเกลาทาง สังคม เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2557). *การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย Excel*. กรุงเทพฯ : คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กรมควบคุมมลพิษ. (2547). *การจัดการขยะมูลฝอยชุมชนอย่างครบวงจร*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2551). *คู่มือแนวทางการลด คัดแยก และใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอย สำหรับอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: บริษัท รุ่งศิลป์การพิมพ์ (1977) จำกัด.
- จิราภรณ์ ศรีคำ. (2547). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนวชิรวิทย์ ระดับประถมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จันทร์เพ็ญ มินคร. (2560). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชน ตำบลบางนางลี่ อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น*. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ชนดล ทรงเดชธรรานันท. (2564). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ในเขตเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น*. การศึกษาค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกริก.
- ณัฐวุฒิ ผดุงเพียร. (2560). *ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขยะของเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. สารนิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสยาม.
- ทรงวุฒิ เรืองวาทศิลป์. (2550). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาในพื้นที่บริการของโรงเรียนล้อมแรดวิทยา อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง*. วิทยานิพนธ์การบริหารการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธรรมนิษฐ์ สุขอนันต์. (2561). *ประสิทธิผลในการบริหารจัดการเก็บขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี*. การค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. (2554). *การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิคและกรณีตัวอย่าง*. พิมพ์ครั้งที่ 2. เชียงใหม่ : สิริลักษณ์การพิมพ์.
- ประพันธ์ สร้อยเพชร. (2547). *การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์โรงเรียนตำบลเข้ช้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปิยชาติ ศิลปสุวรรณ. (2557). *บทความวิชาการ เรื่อง ขยะมูลฝอยชุมชน: ปัญหาใหญ่ที่ประเทศกำลังเผชิญ*. (พิมพ์ครั้งที่ 1) กรุงเทพฯ : สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.

- ปิยรัช อยู่รักชาติ. (2561). *ประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลนครรังสิต*. วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรังสิต.
- พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2535. สืบค้นจาก [http://www.oic.go.th/FILEWEB/CABINFOCENTER50/
DRAWER060/GENERAL/DATA0001/00001008.PDF](http://www.oic.go.th/FILEWEB/CABINFOCENTER50/DRAWER060/GENERAL/DATA0001/00001008.PDF)
- พัชรพล ทะจะกัน. (2562). *การจัดการขยะในชุมชนเกษตรกรบ้านกอม่วง ตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัด
ลำพูน*. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม และพรรณทิพย์ เพชรมาก. (2551). *การบริหารสังคม ศาสตร์แห่งศตวรรษ
เพื่อสังคมไทยและสังคมโลก*. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน.
- ภาคภูมิ นันทปรีชา. (2555). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการดำเนินงาน โดยตัวชี้วัดตามแนวคิด
Balanced Scorecard : กรณีศึกษา สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) (Master's thesis).*
สืบค้นจาก โครงการเครือข่ายห้องสมุดแห่งประเทศไทย (ThaiLIS)
- มณิรัตน์ ทองดี. (2563). *การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการจัดการขยะ กรณีศึกษาโครงการแยกแกลกยิ้มของ
บริษัท โกลบอลเพาเวอร์ซินเนอร์ยี จำกัด (มหาชน)*. สารนิพนธ์มหาบัณฑิต วิทยาลัยบัณฑิตศึกษา
ด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊ค พลัทธิภัณฑ์
จำกัด, 2546, 667.
- สรินพร ไทรทอง. (2565). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการของเสียอันตรายชุมชน ในเขต
เทศบาลเมืองนครปฐม*. การค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ. (2524). *รายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย
พ.ศ. 2524-2525*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ.
- สำนักงานเขตจตุจักร. (2565). *แผนปฏิบัติการราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 สำนักงานเขตจตุจักร*. สืบค้นจาก
<https://webportal.bangkok.go.th/public>.
- Aarti Singh, Sushil, (2017) "*Developing a conceptual framework of waste management in the
organizational context*". *Management of Environmental Quality: An International Journal*,
Vol. 28. Issue: 6, pp.786-806.
- Berkley, G. E. (1975). *The Craft of Public Administration*. Boston: Allyn and Bacon.
- Cohen, J. M., and Uphoff, N. T. (1981). *Rural Development Participation: Concept and Measure for
Project Design Implementation and Evaluation: Rural Development Committee Center for
international Studies*. New York : Cornell University Press.

- Fiedler, B. & Bowles, G. (1991). *Effective Local Management of Schools : A Strategic Approach*. London : Ipswich Book.
- Gibson and Others. 1988. *Modernism, Postmodernism and Organizational Analysis: An Introduction*. *Organization Studies*. 9 (1): 91 - 112.
- Hoy, Wayne. K and Cecil G. Miskel. (1991). *Educational Administration : Theory Research and Practice*: 4 thed. New York : Harper Collins.
- _____. (2001). *Educational Administration : Theory, Research and Practice*. 6 th ed. Mc Graw – Hill International Edition 2001.
- James, L. Gibson, John M. Ivancevich and James H. Donnelly. (2000). *Organizations: Behavior Structure Process*. Boston: McGraw-Hill.
- Martin, L. & Kettner, P. (1996). *Measuring the Performance of Human Service Program*. London : Sage Publisher.
- Mwiinga, F. (2014). *Perceptions of solid waste management and role of environmental education among selected residents of Choma township of Southern Zambia*. (Master's Theswas, Faculty of the Graduate School of Education in Environmental Education University of Zambia).
- Northcraft, Gregory B. and Margaret, A. Neal. (1990). *Organizational Behavior: A management Challenge*. Chicago: The Dryden Press.
- Priyadharsan & Mayuran. (2015). *Service quality of garbage system at urban council special reference to Trincomalee District*. In *Proceedings of International Research Conference, KDU: Vol.8*. Trincomalee Campus, Nilaveli, Sri Lanka.
- Steers, R.M. (1977). "Antecedents and Outcomes of Organizational Commitment." *Administrative Science Quarterly*, 22, 46-56.
- William, Erwin. (1976). *Participation Management : Concept Theory and Implementation*. Atlanta, Ga : Georgia state University.